

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

**Directoraat-generaal Natuur
en Visserij**

Auteur

[Redacted]

Datum

15 december 2023

Kenmerk

DGNV / 43466065

nota

Nota bij reactie op derde lerende evaluatie Natuurpact

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Begin juli 2023 heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) de derde lerende evaluatie Natuurpact gepubliceerd. Met deze brief aan de Tweede Kamer geeft u een reactie op de 10 lessen die na 10 jaar Natuurpact zijn te trekken. De inhoud van de brief is afgestemd met IPO.

In deze nota stellen wij u tevens voor om de laatste jaren van het Natuurpact dat in 2027 afloopt, te betrekken bij de lerende evaluatie Transitie Landelijk Gebied. Een besluit hierover zou in een bestuurlijk overleg Natuur met de provincies kunnen worden bevestigd. De provincies staan hier positief tegenover.

Advies

1. U kunt de brief ondertekenen.
2. Instemmen met het voorstel om het vervolg op de derde lerende evaluatie Natuurpact te betrekken bij de lerende evaluatie transitie landelijk gebied.

Kernpunten

Het PBL heeft in samenwerking met de WUR in 2023 de derde lerende evaluatie Natuurpact gepresenteerd.

De lerende evaluatie vloeit voort uit de bestuurlijke afspraak om het Natuurpact iedere 3 à 4 jaar te evalueren. Er is voor gekozen om dit in de vorm van een lerende evaluatie uit te voeren. Doel is dat provincies en Rijk gedurende de looptijd van het Natuurpact de uitvoering kunnen verbeteren en over en weer leren van succes en faalfactoren.

Met deze brief geeft u uw reactie op de 10 lessen na 10 jaar Natuurpact, die PBL aanreikt en zegt u toe om dit onder de aandacht te brengen van een nieuw kabinet.

Toelichting

Ontvangen BPZ

Het Natuurpact 2013 bevat de bestuurlijke afspraken die provincies en Rijk bestuurlijk hebben gemaakt bij de decentralisatie van een groot deel van het natuurbeleid naar de provincies.

De afspraken hebben betrekking op onder meer het vergroten en versterken van het natuurnetwerk (beheer en ontwikkelopgave) en de benodigde middelen hiervoor.

Nederland uit te breiden met 80.000 ha nieuwe natuur in de periode tot en met 2027. Inmiddels zijn hiervan circa 49.000 ha gerealiseerd. In de negende Voortgangsrapportage Natuur heeft u de Kamer hierover onlangs separaat geïnformeerd.

In de Kamerbrief benadrukt u dat de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de afspraken uit het Natuurpact structureel zijn gedecentraliseerd naar de provincies, via de algemene uitkering van het Provinciefonds. Voor de dekking van eventueel tekort zijn de provincies zelf aan zet.

Het PBL signaleert terecht dat de uitvoering van het natuurbeleid in gebieden en regio's vorm krijgt. In de gebieden maakt natuur onderdeel uit van alle opgaven die in een gebied spelen. Dat maakt een integrale aanpak nodig, maar complex. Daarvoor is het nodig dat Rijk, provincies en betrokkenen een gedeeld gebiedsgericht toekomstbeeld hebben.

Toekomstige evaluatie

Aangezien het natuurbeleid in de afgelopen 10 jaar is ontwikkeld naar een integrale gebiedsgerichte aanpak waarin alle opgaven samenkomen en er in die tussentijd tal van nieuwe programma's zijn ontstaan (Programma Natuur, NPLG/RTLG, Stikstofaanpak) lijkt een aparte lerende evaluatie van het Natuurpact als vervolg op de derde lerende evaluatie minder logisch en stellen wij voor, mede op advies van het PBL en met instemming van de provincies, om de laatste jaren van het Natuurpact tot en met 2027 te betrekken bij de lerende evaluatie transitie landelijk gebied. We zullen hieraan wel de voorwaarde verbinden dat aspecten die specifiek met het Natuurpact-afspraken te maken hebben herkenbaar zullen terugkomen in de lerende evaluatie transitie landelijk gebied.

Over de feitelijke voortgang van de realisatie van de afspraken uit het Natuurpact, onder andere de afspraak om tot en met 2027 het NNN uit te breiden met 80.000 ha nieuwe natuur, blijven we ieder jaar rapporteren via de jaarlijkse Voortgangsrapportage Natuur aan de Tweede en Eerste Kamer.